

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Kontroli

Warszawa, dnia 11 czerwca 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli

na temat: **Organizacja i warunki pracy Samorządowego Kolegium Odwoławczego w zakresie określonym w art. 3a ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych oraz przestrzeganie trybu i wymogów wyłaniania kandydatów na członków Kolegium w Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Wałbrzychu**

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2023*.

III. Termin kontroli

Od 28 sierpnia 2023 r. do 29 listopada 2023 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego i przepisów wewnętrznych w zakresie organizacji i warunków pracy Kolegium.
- 2) Przestrzeganie trybu i wymogów wyłaniania kandydatów na członków Kolegium.
- 3) Przestrzeganie przez członków Kolegium przepisów dotyczących zakazu zajmowania określonych stanowisk i prowadzenia działalności gospodarczej, jak również zakazu przynależności do partii politycznej oraz prowadzenia działalności politycznej.

V. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2023 r.²

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

W obszarze związanym z organizacją i warunkami pracy w Kolegium pozytywnie oceniono działalność Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Wałbrzychu³ w zakresie:

- przestrzegania przepisów wewnętrznych dotyczących powoływania składów orzekających;
- przydzielania spraw członkom Kolegium;

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Z zastrzeżeniem obszaru dotyczącego przestrzegania ustawowych wymogów w zakresie członkostwa w Kolegium (w ramach punktu 1 ww. zakresu przedmiotowego) – kontrolą objęto okres od dnia powołania poszczególnych członków Kolegium do dnia rozpoczęcia kontroli, natomiast w zakresie zakazów dotyczących zajmowania, m.in. określonych stanowisk i prowadzenia działalności gospodarczej – kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli. Badaniami kontrolnymi objęte zostały również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2022 r. i po 31 maja 2023 r. w przypadkach, gdy miały one wpływ lub związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli, a ich wyłączenie z kontroli nie pozwoliło na ocenę kontrolowanej działalności.

³ Zwanym dalej: SKO w Wałbrzychu, SKO, Kolegium lub jednostką kontrolowaną.

- przestrzegania przepisów dotyczących wymogów zwoływania Zgromadzenia Ogólnego;
- spełniania przez członków SKO w Wałbrzychu ustawowych warunków członkostwa w Kolegium;
- realizacji obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 RODO⁴;
- przestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego w zakresie wynagradzania etatowych członków Kolegium.

Jednocześnie, w ww. obszarze zdiagnozowano **nieprawidłowości** polegające na:

- zamieszczeniu w zarządzeniu Nr 3 Prezesa SKO Wałbrzychu z 22 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla pozaetatowych członków SKO w Wałbrzychu zapisu dopuszczającego wzięcie przez pozaetatowego członka Kolegium udziału w posiedzeniu na zasadzie przewodniczącego składu orzekającego;
- sporządzeniu dla 4 pracowników Biura 19 dokumentów określających wysokość wynagrodzenia zawierających omyłkę w kategorii zaszeregowania;
- przekroczeniu w przypadku 3 pracowników Biura maksymalnych kwot wynagrodzenia zasadniczego wynikającego z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 1 lipca 2002 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej oraz szczegółowych zasad wynagradzania prezesa, wiceprezesa, pozostałych członków samorządowego Kolegium odwoławczego i pracowników biura tego Kolegium⁵ wraz z pochodnymi;
- zamieszczaniu na listach obecności pracowników Kolegium informacji dotyczących ich absencji chorobowych;
- braku uzasadnień do przyznawanych dodatków specjalnych w zakresie wskazanym w rozporządzeniu w sprawie wielokrotności kwoty bazowej oraz w regulacji wewnętrznej;
- braku rozwiązań organizacyjno-prawnych w zakresie przeciwdziałania mobbingowi w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 17 kwietnia 2023 r.

oraz **uchybień** polegające na:

- braku w Regulaminie pracy SKO w Wałbrzychu informacji o przyjętym okresie rozliczeniowym czasu pracy oraz funkcjonowaniu w regulaminie zapisów dotyczących zasady wypłacania wynagrodzenia do rąk własnych pracownika;
- braku w 4 umowach z 2 Wykonawcami zapisów dotyczących terminu i sposobu ich wypowiedzenia oraz niewskazaniu w 2 umowach z 1 Wykonawcą okresu ich obowiązywania;
- braku wpisów w Ewidencji nieobecności w godzinach służbowych po 2018 roku;
- braku szkoleń z zakresu przeciwdziałania zjawisku mobbingu.

Negatywnie oceniono przestrzeganie terminów załatwiania spraw. Sformułowanie oceny negatywnej uzasadnia zdiagnozowanie **nieprawidłowości** polegających na:

- nieterminowym rozpatrzeniu 44% skontrolowanych spraw⁶;
- nierealizowaniu określonego w art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*⁷ i w art. 140 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa*⁸ obowiązku zawiadomiania stron o niezatawieniu sprawy w terminie i wyznaczeniu nowego terminu jej załatwienia;

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/We (Ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz. Urz. L Nr 119 z 4.5.2016 r.; dalej jako RODO.

⁵ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 841 – zwane dalej rozporządzeniem w sprawie wielokrotności kwoty bazowej.

⁶ Na 45 badanych spraw organ nieterminowo rozpatrzył 20 spraw, tj. 4 sprawy, w których posiedzenie składu orzekającego odbyło się po terminie załatwienia sprawy oraz 16 spraw, w których pomimo odbytego w terminie posiedzenia, do wydania rozstrzygnięcia i przekazania go do wysyłki doszło po upływie terminu załatwienia sprawy.

⁷ T.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 z późn. zm., dalej K.p.a.

⁸ T.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm., dalej Ordynacja podatkowa.

- utożsamianiu przez organ kolegialny daty posiedzenia składu orzekającego z datą wydania decyzji/postanowienia;
- niewskazaniu w 6 decyzjach/postanowieniach na 40 badanych daty ich wydania;
- wyrażaniu przez Prezesa ustnej zgody na przedłużenie terminu na sporządzenie uzasadnienia decyzji/postanowienia przez członka sprawozdawcę bez jednoczesnego powiadomienia strony o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy w 16 sprawach;
- niezrealizowaniu obowiązku zakładania i prowadzenia metryk w 15 na 37 spraw, których dotyczył obowiązek prowadzenia metryk oraz nierzetelnym prowadzeniu metryk, w tym niewskazywaniu w nich dat podpisania orzeczenia przez poszczególnych członków składu orzekającego.

W obszarze tym zdiagnozowano również **uchybie** polegające na wysłaniu w 1 sprawie postanowienia zawiadamiającego o niezakończonym w terminie po upływie określonego przepisami prawa terminu jej załatwienia oraz **uchybie** polegające na niezamieszczeniu pieczęci wpływu na korespondencji w 1 sprawie.

W Kolegium wprowadzono rozwiązania mające na celu monitorowanie terminowości prowadzonych spraw, niemniej mając na uwadze stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w obszarze terminowości załatwiania spraw, nadzór w tym zakresie uznano za **niewystarczający**.

W obszarze przestrzegania trybu i wymogów wyłaniania kandydatów na członków Kolegium **pozytywnie** oceniono działania SKO w Wałbrzychu w zakresie powoływania kandydatów na pozaetatowego członka Kolegium. Niemniej w obszarze tym stwierdzono **uchybie** polegające na niezachowaniu formy pisemnej powiadomienia kandydatów o wynikach konkursu.

Obszar dotyczący przestrzegania przez członków Kolegium zakazów określonych w ustawie o samorządowych kolegiach odwoławczych oraz w ustawie o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oceniono **pozytywnie**.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami oraz celem usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej zalecono i wnioskowano o:

Zalecenia:

1. Usprawnienie mechanizmu nadzoru nad przestrzeganiem terminowego prowadzenia spraw w Kolegium.
2. Każdorazowe zawiadamianie stron o niezakończonym w terminie z podaniem przyczyny zwłoki, wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy, a w przypadku spraw procedowanych w trybie *K.p.a.*, także z pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia.
3. Zorganizowanie załatwiania spraw w taki sposób, aby w ustawowym terminie sporządzane były uzasadnienia i podpisywane rozstrzygnięcia przez wszystkich członków składu orzekającego.
4. Każdorazowe wskazywanie daty w wydawanych decyzjach/postanowieniach zgodnej z ich faktycznym wydaniem, tj. podpisaniem decyzji/postanowienia przez ostatniego członka składu orzekającego.
5. Zakładanie i prowadzenie metryk oraz wskazywanie w metrykach wszystkich czynności podejmowanych w sprawie przez osoby biorące udział w postępowaniu, w tym dat podpisania orzeczenia przez poszczególnych członków składu orzekającego.

6. Każdorazowe zamieszczanie pieczęci wpływu na korespondencji wpływającej do Kolegium.
7. Zmianę *Regulaminu organizacyjnego SKO w Wałbrzychu* w zakresie zapisu dotyczącego przedłużenia terminu na sporządzenie uzasadnienia za zgodą Prezesa poprzez powiązanie uzyskanej zgody z koniecznością jednoczesnego pisemnego poinformowania strony o niezafatwieniu sprawy w terminie, nowym terminie jej zafatwienia i przyczynie zwłoki, która powinna każdorazowo dotyczyć okoliczności związanych ze sprawą lub rezygnację z ww. zapisu i stosowanie w tej materii wyłącznie przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
8. Rzetelne sporządzanie dokumentów kadrowych oraz przestrzeganie kwot przyznanego i wypłacanego wynagrodzenia zasadniczego dla poszczególnych kategorii zaszerogowania pracowników określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów w *sprawie wielokrotności kwoty bazowej oraz szczegółowych zasad wynagradzania prezesa, wiceprezesa, pozostałych członków samorządowego Kolegium odwoławczego i pracowników biura tego Kolegium*.
9. Podjęcie działań mających na celu zwrot przez pracowników Biura Kolegium kwot, o które przekroczono dopuszczalną przepisami prawa wysokość wynagrodzenia.
10. Sporządzanie uzasadnień do przyznawanych dodatków specjalnych w oparciu o kryteria wskazane w rozporządzeniu w *sprawie wielokrotności kwoty bazowej oraz szczegółowych zasad wynagradzania prezesa, wiceprezesa, pozostałych członków samorządowego Kolegium odwoławczego i pracowników biura tego Kolegium* oraz w regulacji wewnętrznej.
11. Odnutowywanie w Ewidencji wyjść prywatnych i służbowych w godzinach pracy.
12. Każdorazowe zawieranie w umowach cywilnoprawnych postanowień dotyczących okresu wypowiedzenia umowy oraz okresu ich obowiązywania.
13. Przestrzeganie obowiązku pisemnego powiadamiania kandydatów na członka Kolegium o wynikach konkursu.

Wnioski:

1. Coroczne składanie przez etatowych członków Kolegium oświadczeń o przestrzeganiu zakazów dotyczących łączenia oraz zajmowania stanowisk lub pełnienia funkcji określonych w ustawach: *o samorządowych kolegiach odwoławczych* oraz *o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne* oraz uzupełnienie wzoru oświadczenia o informację o ewentualnym dodatkowym zatrudnieniu u innego pracodawcy, czy innych dodatkowych zajęciach zarobkowych lub o charakterze ewentualnych „innych zajęć” wykonywanych w spółkach prawa handlowego.
2. Przeszkolenie pracowników Kolegium, w szczególności kadry kierowniczej w zakresie przeciwdziałania mobbingowi.
3. Rozważenie zmiany *Regulaminu zakupów* w zakresie wprowadzenia obowiązku przeprowadzania i dokumentowania rozeznania rynku dla kwot niższych niż obecnie przyjęta kwota 30 000 zł.

W związku z tym, że Prezes SKO w trakcie czynności kontrolnych:

- podjął decyzję o natychmiastowym zaprzestaniu stosowania na listach obecności jakichkolwiek oznaczeń literowych dla określenia nieobecności pracownika;
- usunął z zarządzenia Nr 3 Prezesa SKO Wałbrzychu z dnia 22 lutego 2022 r. w *sprawie ustalenia wynagrodzenia dla pozaetatowych członków SKO w Wałbrzychu* zapis

dopuszczający wzięcie przez pozaetatowego członka Kolegium udziału w posiedzeniu na zasadzie przewodniczącego;

- wprowadził w *Regulaminie pracy* zapisy dotyczące przyjętego w Kolegium okresu rozliczeniowego czasu pracy oraz zapisy dotyczące sposobu wypłaty wynagrodzeń zgodne z treścią art. 86 § 3 *Kodeksu pracy*

odstąpiono od formułowania zaleceń w tym zakresie.